

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE
KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
2014 YILI**

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	2
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	3
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	4
7.	EKLER.....	11

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum 5018 sayılı Kanuna ekli II sayılı cetvelde "Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında sayılan Kalkınma Bakanlığı'na bağlı tüzel kişiliğe sahip özel bütçeli idaredir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebe işlemlerini gerçekleştirmektedir. Her türlü bütçe giderleri ödemeleri Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) üzerinden yapılmakta Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Say2000İ kayıt sistemi kullanılarak muhasebeleştirilmektedir.

Kurumun 2014 yılı bütçe yapısı aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 1: Kurumun Giderleri

Ekonomik kod	2014Yılı Ödeneği (TL)	2014Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01 Personel Giderleri	1.287.000,00	1.031.913,58	80
02 SGK Devlet Primleri	173.000,00	129.029,26	75
03 Mal ve Hizmet Alımları	3.526.000,00	1.580.592,11	45
05 Cari Transferler	12.000,00	10.291,91	86
06 Sermaye Giderleri	7.000.000,00	4.681.718,57	67
07 Sermaye Transferleri	60.000.000,00	41.089.509,38	68
Toplam	71.998.000,00	48.517.450,46	67

Tablo 2: Kurumun Gelirleri

Gelirin Türü	Tutarı (TL)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	800,00
Alınan Bağış ve Yardımlar	48.220.900,00
Diğer Gelirler	776.780,91
Toplam	48.998.480,91

Kurumda Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine uygun taşınır kayıt sistemi kurulmuş olup taşınır kayıtları muhasebe hesap planına paralel olarak gruplandırılıp kodlanarak Taşınır Kayıt Sisteminden takip edilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.

- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1:

2014 yılında ihalesi yapıp tamamlanamayan 35 projeye ait tahsisat miktarı olan 8.782.617,08 TL'nin 2015 yılında ödemesi yapılmak üzere mevzuata aykırı şekilde ilgili uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına aktarılması;

2014 yılında ihalesi yapılan 151 kalkınma projesinden 116 tanesi 2014 yılında tamamlanmış olup tamamlanamayan 35 projenin tahsisat miktarı olan 8.782.617,08 TL ise 2015 yılında (emanet hesaplarından) ödemesi yapılmak üzere, ilgili uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına aktarılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 20 inci maddesi (b) bendinde özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının ayrıntılı finansman programlarını hazırlayacakları ve harcamalarını bu programa uygun olarak yapacakları, (d) bendinde kamu idarelerinin bütçelerinde yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamayacağı ve bütçeyle verilen ödeneklerin tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılacağı, (e) bendinde de cari yılda kullanılmayan ödeneklerin yılsonunda iptal edileceği hükme bağlanmıştır.

2014 Mali Yılı Bütçe Kanunu E Cetveli'nin 20' nci maddesinde, Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarına sermaye transferleri tertibinden verilen ödeneklerin hangi idare ve projelere ne şekilde kullanılacağına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

10.04.2014 tarihli Kalkınma Bakanı onayıyla yürürlüğe giren "Doğu Anadolu Projesi (DAP) Kapsamındaki İllerde 2014 Yılında Uygulanacak Tarım Sektörü Projelerinin Uygulanması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar"ın Uygulanacak Tarım ve Yatırım Programına ilişkin Esas ve Öncelikler başlığını taşıyan 5 inci maddesi 1(a) bendinde ihalelerin ödenek yılı içinde tamamlanmasının esas olduğu, Projelerin Uygulanması ve Finansmanı başlıklı 9' uncu maddesinin 4' üncü bendinde ise uygulayıcı kuruluşlarla yapılan protokollerin imza edildiği tarih itibariyle yürürlüğe gireceği ve 31.12.2014 tarihi itibariyle sona ereceği, ancak herhangi bir mücbir sebep durumunda İdarenin bu süreyi altı ay uzatma yetkisine haiz olacağı hükme bağlanmıştır.

DAP İdare Başkanlığı ile ilgili kuruluşlar arasında imzalanan protokollerde de uygulama süresinin 31.12.2014 tarihinde sona ereceği belirtilmiştir.

18.12 2014 tarihinde Bakan oluru ile “Usul ve Esaslar” ın 10’uncu maddesine 10’uncu bent eklemiştir. Bu bentte; 31.12.2014 tarihinde tamamlanması öngörülerek protokole bağlanan işlerden bu tarihte bitmeyeceği anlaşılan işlere ilişkin ödeneklerden hakediş ödemesi yapılan miktarlar çıkarıldıktan sonra kalan miktarların ilgili uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına aktarılması ve bu paraların yine DAP İdaresinin bilgisi ve onayı kapsamında harcanması öngörülmüştür.

Yukarıda belirtildiği üzere 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 2014 yılı Bütçe Kanunu E Cetvelinde sermaye transferleri tertibine konulan ödeneğin, yılı içinde tamamlanamayan taahhütlerin karşılığı olarak ilgili uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına aktarılacağına dair bir hükme yer verilmemiştir. Bu nedenle 18.12.2014 tarihli bakan onayı ile “Usul ve Esaslar ”da yapılan değişikliğin 5018 sayılı Kanun’a ve 2014 yılı Bütçe Kanunu’na aykırı olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca “Usul ve Esaslar “da yapılan değişiklikle, uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına yapılan aktarmaların DAP İdaresinin bilgisi ve onayı kapsamında harcanması öngörülmekte ise de özel hesaplar üzerinde bir bloke ve şerh bulunmadığı için uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarındaki paraları “Usul ve Esaslar"a aykırı bir şekilde kullanma riski söz konusudur.

Bu sebeple, DAP İdaresi Başkanlığınca uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına aktarılan paraların DAP İdaresinin bilgisi ve onayı kapsamında harcanabilmesi için uygulayıcı kuruluşlar nezdinde oluşacak riskleri önlemek ve idarenin takip ve denetim sürecini oluşturmak amacıyla gerekli işlemlerin yapılmasının ve uygulamaya yönelik proje, protokol, sözleşme vb. belgelere bu konuda düzenleyici hükümler konulmasının önem arzettiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununda merkezi yönetim kapsamı dışındaki kurumlara sermaye transferinin nasıl gerçekleştirileceğine dair bir hüküm bulunmadığı; 2014 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda, DAP idaresi Başkanlığı sermaye transferleri tertibine konulan ödeneğin projeci kuruluşlara nasıl kullanılacağına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisinin Kalkınma Bakanına verildiği; ödeneğin kullanımında Kalkınma Bakanı tarafından yürürlüğe konulan “Doğu Anadolu Projesi Bölge

Kalkınma İdaresi Başkanlığı Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar’ın uygulandığı,

Projeci kuruluşlar tarafından iklim şartları, teknik ve idari bazı gerekçelerle işlerin yılı içerisinde bitirilemeyeceğinin ve ertesi yıla sarkacağına anlaşılmaya üzerine, usul ve esaslarda Bakan tarafından yapılan, Başkanlığa ödeneği defaten gönderme yetkisi veren değişiklikle, bu işlere ait ödenekler projeci kuruluşların hesaplarına aktarıldığı; aktarılan ödeneğin kullanılmasında oluşabilecek riskleri önlemek için hesaplardaki bloke ya da şerh usulünün uygulanmasını sağlayacak bir sistem üzerinde çalışıldığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve bütçenin yıllık olması prensibinin gereği, Kurumca projeci kuruluşlara aktarılan ödeneklerin yılı içinde kullanılmasının sağlanması, aksi halde hem transferi gerçekleştiren hem de projeci kuruluşlar yönünden oluşacak riskleri ortadan kaldırmak için uygulayıcı kuruluşlarla yapılacak protokol ve sözleşmelere bu konuda düzenleyici hükümlere yer verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2:

Uygulayıcı kuruluşlara proje karşılığı kullanılmak üzere verilen ödeneğin bir kısmının kullanılmayarak iptal edilmesi;

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı’na uygulayıcı kuruluşlara proje karşılığı kullanılmak üzere verilen 59.000.000 TL ödenekten %69,64’ünün kullanılabilirdiği, % 30,36’lık kısmın ise iptal edildiği görülmüştür.

DAP İdaresi Başkanlığı’na 2014 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu E Cetveli’nin 20 inci maddesine istinaden proje harcamalarında kullanılmak üzere (40.54.00.01-06.2.0.00-07.1 tertibinde) 59.000.000 TL Proje ödeneği verilmiş olup, bu ödeneklerin kullanımı ise 10.04.2014 tarihli Kalkınma Bakanı onayıyla yürürlüğe giren “Doğu Anadolu Projesi (DAP) Kapsamındaki İllerde 2014 Yılında Uygulanacak Tarım Sektörü Projelerinin Uygulanması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar ”a tabi tutulmuştur.

DAP İdaresi Başkanlığı’nın kuruluş amacı: faaliyet alanı kapsamındaki illerde başta tarım ve hayvancılık olmak üzere beşeri, sosyal ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, yatırımlar yapılmasının sağlanması ve bölgenin dengeli bir şekilde kalkındırılmasını sağlamaktır.

2014 yılında DAP İdaresi'nce desteklenerek Kalkınma Bakanlığı'nce onaylanan proje sayısı 185 olarak tespit edilmiştir. Bu projelerden 151 tanesinin uygulayıcı kuruluşlar tarafından ihalesi yapılmış, 34 proje ise iptal edilmiştir. DAP İdaresi'ne bütçenin "sermaye transferleri" tertibinden verilen toplam ödenek miktarı 59.000.000 TL, yatırım programına alınan miktar ise 57.681.439,14 TL'dir. 185 proje için 56.153.583,85 TL tahsis edilmiş olup bunlardan ihalesi yapılan 151 proje için 2014 yılında fiilen 32.305.504,36 TL harcanmıştır. Projelerden 116'sı 2014 yılında tamamlanmış, tamamlanamayan 35 projenin tahsisat tutarı olan 8.782.617,08 TL ise 2015 yılında emanet hesabından ödemesi yapılmak üzere ilgili uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına gönderilmiştir. Böylelikle 2014 yılında 151 projeye fiilen harcanan ve ilgili uygulayıcı kuruluşların özel hesaplarına gönderilen toplam miktarın 41.088.121,44 TL (32.305.504,36+8.782.617,08) olduğu görülmektedir. 2014 yılı için tahsis edilen ödenekten harcanan miktar çıkarıldığı zamanda kalan 17.911.878,56 TL (59.000.000,00- 41.088.121,44) ödeneğin tahsisattan kaldırıldığı ve iptal edildiği anlaşılmaktadır. Yukardaki veriler göz önüne alındığında kuruma verilen ödeneğin oransal olarak % 69,64'ü kullanılabilmiş % 30,36'sı kullanılmadığı için iptal edilmiştir.

Bütçe ile verilen proje ödeneklerinin kurumun amaç ve hedeflerine uygun bölgesel kalkınmayı ve gelişmeyi destekleyen oranda kullanılmadığı ve proje ödeneğinin %30,36'sının kullanılmaması suretiyle öngörülen hizmetlerin büyük bir kısmının gerçekleştirilemediği açıktır. Bu kapsamda İdarece karşılaşılan yapısal ve kurumsal risklerin giderilmesi amacıyla gerekli yasal değişiklikleri de içeren iş ve işlemlerin yapılması ile kurum eylem planının hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle proje ödeneklerinin yerinde, zamanında ve tamamının kullanılabilmesi için idarece gerekli işlemlerin ve planlamanın yapılmasının hem Kurumun yasada belirtilen görevlerinin yerine getirilmesine katkı sağlayacağı hem de faaliyet alanındaki illerde tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi ve yatırımların ve istihdamın artırılması yönünden daha etkili olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kurumun cevabında, sermaye transferi ödeneklerinin kullanımında hem transferi gerçekleştiren hem de ödeneği kullanan projeci kuruluşlarda personelin bilgi tecrübe azlığı, ihale işlem ve uygulamalarındaki zorluklar gibi kurumsal kapasite yetersizlikleri sebebiyle kaynak kullanımında sıkıntılar yaşandığı ancak bunun kazanılan tecrübeler ve gerçekleştirilen eğitimler sayesinde aşıldığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak; Kuruma 2014 yılında proje karşılığı kullanılmak üzere verilen 59.000.000 TL ödeneğin %69,64'ü kullanılmış %30,36'sı iptal edilmiş olup, Kurumca Kanunda belirtilen görevlerin yerine getirilmesi ve faaliyet alanı kapsamındaki illerde yatırım ve istihdamın artırılması bakımından proje ödeneklerinin yerinde, zamanında ve tamamının kullanılmasını sağlayacak önlemlerin alınması ve planlamanın yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3:

İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması;

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nda İç Kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacına yönelik olarak yürürlükteki İç Kontrol mevzuatı gereğince kurulması gereken iç kontrole ilişkin iç denetim ve ön mali kontrol sistemlerinin kurulmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55 inci maddesinde iç kontrol idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemlerin Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemlerin ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenip geliştirilerek uyumlaştırılacağı, bu kurumların sistem koordinasyonunu sağlayarak kamu idarelerine rehberlik edeceği de madde hükmünde belirtilmiştir.

Kanunun 58 inci maddesinde ise ön mali kontrol sistemi düzenlenmiş olup ön malî kontrolün harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsayacağı belirtilerek, ön malî kontrol sürecinin, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girişilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşacağı ve kamu idarelerinde ön malî kontrol görevinin, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar' ın 3. maddesinde ise ön mali kontrollerin idarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve

işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolleri kapsayacağı açıklanmıştır.

Aynı Kanunun 63 üncü maddesi ile de iç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olarak tanımlanmıştır. Bu faaliyetlerin, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirileceği ifade edilmiştir. Ayrıca iç denetimin, iç denetçiler tarafından yapılacağı ve kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Gerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, gerekse bu kanuna dayanılarak Maliye Bakanlığı'na düzenlenen İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da iç kontrol sistemi ile ilgili yetki ve sorumluluklar tanımlanmıştır.

Buna göre; üst yöneticiler yukarıda bahsedilen iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur.

Kurumun 2014 mali yılı denetiminde; harcama ve mali hizmetler birimlerindeki personel sayısının yetersizliği, mevcut personelin kurumda yeni ve eğitimsiz olması, sertifikalı muhasebe yetkilisinin olmaması gibi nedenlerle nitelikli uzmanlık gerektiren ön mali kontrol görevinin tam anlamıyla yapılamadığı görülmüş olup 5018 sayılı Kanun'un 60 ıncı maddesinde sayılan görevlerin yapılabilmesi ve bu konuda kurum içinde oluşabilecek kontrol risklerinin bertaraf edilebilmesi amacıyla ön mali kontrol ve iç kontrolün önemli bir unsuru olan İç Denetim Biriminin kurulması gerekmektedir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı kamu idaresi olarak 5018 sayılı Kanun ve bu Kanunla getirilen düzenlemelere uymak ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bir kuruluştur

Bu çerçevede kurumda iç kontrole ilişkin iç denetim ve ön mali kontrol sistemlerinin

kurulmadığına dair husus 2012 yılı Sayıştay denetiminde tespit edilmiş ve bu hususa raporda yer verilmişti. Söz konusu rapora istinaden gönderilen Kurum cevabında ise Başkanlığın yeni bir kurum olması nedeniyle iç kontrol sistemiyle ilgili işlemlerin yapılamadığı ifade edilerek konuyla ilgili çalışmaların 2013 yılında tamamlanacağı belirtilmişti. Ancak 2014 yılında yapılan denetimlerde konu ile ilgili herhangi bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, 5018 sayılı Kanun ve bu kanuna dayanılarak Maliye Bakanlığınca yayınlanan ve yürürlüğe konulan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Plan Rehberi ve ilgili mevzuatlarda belirtilen düzenlemeler göz önünde bulundurularak görev, sorumluluk ve yetki sınırları içerisinde iç kontrol sisteminin daha iyi ve verimli işleyebilmesi için gereken tedbirlerin alınması ve mevzuatın gerektirdiği iç denetim görevinin yapılabilmesi için İç Denetim Birimi Kurulmasına yönelik çalışmalar yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Başkanlığımız ile Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü arasında 08 Mayıs 2015 tarihi itibarıyla Başkanlığımızın kurumsallaşmasını daha üst düzeylere çıkarmak üzere bir Protokol imza edilmiştir. Söz konusu çalışma kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerden birisi de İç Kontrol Sistemi'nin kurulması doğrultusunda gerekli tespitler yapılarak sistem tasarımı gerçekleştirilmiştir.”*denilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum cevabında, Başkanlığın kurumsallaşmasını üst düzeylere çıkarmak üzere Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü ile protokol yapıldığını bu kapsamda İç Kontrol Sistemi'nin kurulması doğrultusunda gerekli tespitler yapılarak sistem tasarımının gerçekleştirildiğini ancak iç denetim ve ön mali kontrol sisteminin kurulması ile ilgili olarak kurumca ne tür iş ve işlemler yapıldığı belirtmemişlerdir.

5018 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak Maliye Bakanlığınca yürürlüğe konulan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Plan Rehberi ve ilgili mevzuatlarda belirtilen, iç denetim ve ön mali kontrolü de kapsayan iç kontrol sisteminin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

TABLO 1.12 BİLANÇO TABLOSU

Kurum Kodu: 40.54		Adı: DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2014	
1 DÖNEN VARLIKLAR	6.988.624,72	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	366.758,08
10 HAZİR DEĞERLER	6.906.699,96	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	332.110,85
102 BANKA HESABI	6.906.699,96	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI 333 EMANETLER I	0,00
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	34.647,23
12 FAALİYET ALACAKLARI	0,00	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	33.846,63
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	800,60
14 DİĞER ALACAKLAR	4.056,87	5 DZ KAYNAKLAR	12.330.021,30
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	4.056,87	50 NET DEĞER	2.212,50
15 STOKLAR	33.588,06	500 NET DEĞER HESABI	2.212,50
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	33.588,06	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	11.224.754,02
16 ON ÖDEMELER	44.279,83	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	11.224.754,02
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	1.103.054,78
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	1.103.054,78
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	44.279,83		
2 DURAN VARLIKLAR	5.708.154,66		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	5.708.154,66		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	19.189,63		
254 TAŞITLAR HESABI	93.434,76		
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	288.954,55		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	334.112,20		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	4.681.718,57		
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	958.969,35		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
260 HAKLAR HESABI	152.466,17		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	152.466,17		
AKTİF TOPLAMI	12.696.779,38	PASİF TOPLAMI	12.696.779,38

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.54		Adı : DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI		Yılı : 2014	
Ekonomik Kodlar	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	GİDERLER HESABI	44.054,	600	GELİRLER HESABI	45.157.833,95
630 01	Personel Giderleri	1.031.913,58			
630 01 01	Memurlar	1.005.864,94	600 03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	800,00
630 01 02	Sözleşmeli Personel	26.048,64	600 03 01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	800,00
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	129.029,26	600 04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	44.136.900,00
630 02 01	Memurlar	123.424,91	600 04 02	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve	44.136.900,00
630 02 02	Sözleşmeli Personel	5.604,35	600 05	Diğer Gelirler	1.020.133,95
630 03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.501.829,31	600 05 01	Faiz Gelirleri	772.816,80
630 03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	106.288,77	600 05 09	Diğer Çeşitli Gelirler	247.317,15
630 03 03	Yolluklar	75.076,66		NET GELİR TOPLAMI :	45.157.833,95
630 03 04	Görev Giderleri	1.273,70			
630 03 05	Hizmet Alımları	1.191.761,59			
630 03 06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	90.735,39			
630 03 07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	32.878,33			
630 03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	3.814,87			
630 05	Cari Transferler	10.291,91			
630 05 03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	10.291,91			
630 07	Sermaye Transferleri	41.089.509,38			
630 07 01	Yurt İçi Sermaye Transferleri	41.089.509,38			
630 13	Amortisman Giderleri	245.915,51			
630 13 01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	93.449,34			
630 13 02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	152.466,17			
630 14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	6.551,33			
630 14 01	Kırtasiye Malzemeleri	6.453,70			
630 14 03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	57,51			
630 14 05	Temizleme Ekipmanları	40,12			
630 99	Diğer Giderler	39.738,89			
630 99 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	39.738,89			
GİDERLER TOPLAMI		44.054.779,17			
GİDERLER TOPLAMI (A)	44.054.779,17				
GELİRLER TOPLAMI (B)	45.157.833,95				
İNDİRİM ;İADE;İSKONTO TOPLAMI (C)	0,00	NET GELİR (D= B- C)	45.157.833,95	FAALİYET SONUCU D - A	1.103.054,78

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>